

9. szám.
Február 27. 1875.

Megjelenik minden szombatnapon másfél iven sokféle képekkel ellátva.
Előfizetési ár: Egész évre jan.—decz. 8 frt, 6 hóra 4 frt. 3 hóra 2 frt.
 • Előfizethetni minden postahivatalnál és könyvtárban. **Kiadó-hivatal:** Pest, barátok-tere Athenaeum-épület. **Hirdetések díja:** 4 hasábos nempareille sor 10 kr.
Hirdetések felvételnek: egyedül Láng Lipót és társa, I. nemzetközi hirdetések felvételi hivatal **Budapesten, MARIA VALERIA-UTCZA THONETUDVAR**

XXVII. kötet.

EGÉSZ AZ ÉSZAKI POLUSIG!

vagy:

MI LETT TOVÁBB A TEGETTHOFFAL?

Regény.

EGY A HAJÓN HÁTRAMARADT MATRÓZ FELJEGYZÉSEI UTÁN.

JULES VERNE

oktatásai szerint

írta KAKAS MÁRTON.

Az őseMBER a kristályban.

AKRISTÁLY oltárt egész csoportja képezte az egymásra támaszkodó s egymásból haránt kimeredő hatoldalú prizmáknak, miknek végeit hatszögű piramidok alkották. Ember magosságnál nagyobb, két karral át nem érhető derék oszlopok.

Be lehetett menni ez oszlopok közé, mint egy szentek szentébe.

Magnesium sodronygépet ráillesztettem egy alant fekvő kettős gulára; úgy hogy az magában éghe-tett tovább s eként belülről világítva meg e csodálatos kristály oszlopcsarnokot, elindultam azt körüljárni.

Az egész oszlopcsoport fehér fényben tündöklött, míg a pinczét félhomály borítá, melyen csak a kristály-tömb fénye derengett keresztül.

A mint a kristálycsoport háta mögé kerültem,

megdöbbenve riadtam vissza. Egy roppant kris-tályprizma közepében egy ember—alak állt előttem.

A hogy apróbb kristályokban, borostyánkő tömegekben találunk őskori bogarakat, libellákat szitakötöket, úgy volt befoglalva az óriási kristálytömegbe egy őskori ember. A felmeredő kristályban egy egyenesen álló ember—alak.

Nem négykezű; nem ásatag protophythesus: a valódi homo primogenitus. A homo diluvii testis. Egyenesen álló férfi alak, csaknem hat láb magas, sima és magas homlokkal. Egész testén ez volt az egyedüli szörtelen rész. Az őseMBERnek szüksége volt rá, hogy a természet ruhát is adjon neki, mint más állatnak; még ő nem tanult se szőni, se ölni: növény evő volt. A mi most az emberi testen csak pihe, láthatlan

szőrszál, azt a viszontagság, az időjárás lefolyása nála hajszerű gyapjúvá nevelte meg. Vállai, karjai, melle, lábai végig fedve voltak bozonttal. Állat volt; de ember alkotású; magas, boltozatos koponya, kiálló hajlott orr, az arccéllel derékszöveget képező állkapocs. Szája csukva volt; öklei összeszorítva és karjai kissé felhúzóva. Öreg embernek kellett lennie, mert göndör haja, szakállá, s minden szőrszál természetén végig ezüst-féhér volt.

Hogy került ez az ember e kristálytömeg közé?

Ugy, a hogy én kerültem volna medvéstül együtt a bazalt oszlopok valamelyikébe; ha az állat ösztöne tovább nem lát az én emberi eszemnél.

Ez ősember is valószínűleg a nagy földfeletti katalizma elől menekülve a barlangba vetődött; melynek fenekét már akkor a kristályosodáshoz közel álló kovasav — olvadék képezte. Tiszta átlátszó viznek látta azt maga előtt. Talán átakarta azt uszni; vagy talán csak inni belőle, — s a mint belelépett, abban a percben megszületett a hegykristály. Ez az egész kristálypincze egy percz alkotása volt; a kovasav-tengerszem millió kristálylyá alakulva fedte be a kerek falakat, s a fenéken óriási jegecz — oszlopokban tömörült össze. A vakmerő ősember egy ilyen kristályprizmába szorult bele. Gyönyörű koporsó! Egy darab kristály. S ez megörzözté az enyészettől. Az életműszeres test felosztásának semmi tényezője nem férhetett hozzá. Egy feloszthatlan percz műve volt az egész.

A hegykristály alakulása nem idézett elő hasonló tüneményt, mint a bazalté: nem származott belőle kitörés s a zsurlódás-előidézte hőség, a mi engemet, ha a bazalt közé jutok, nemcsak hamuvá éget, de még hamvambul is okvetlenül valami új ismeretlen ércznemet olvaszt össze; a hegykristály születése legtőljebb akkora meleget támaszthatott ez üregben, mely az emberi vér hőmérsékét alig haladhatta fölül, s e hőmérsék tizezer s tizezer év után, aeonok lefolyásával sem szállt a zérus fokon alul, minthogy köröskörül kristályburok fedi a a pinczét s ez a legroszabb melegvezető.

»Jó reggelt ősapám!« mondék, süvegem megemelve a tiszteletreméltó ereklye előtt.

Nem felelt rá. Valószínűleg nem tudott magyarul. Valjon minő nyelven beszélhetett anno I-ben?

Tovább kutattam. Hátha még többen is lesznek itt kortársai hasonló kényszerhelyzetben?

A kristályprizmák azonban nem voltak mind oly átlátszóak. Az ő koporsójának is két oldalát fedte egy aprobb jegeczekből képződött vékony réteg, melyen nem lehetett keresztül látni. Másoknak mind a hat lapja

fedve volt ily kovanykéreggel s azokon elébb ablakot kellett csinálnom, kalapácscsal beverve a külső kérget, hogy belsejükbe láthassak.

Valami veszedelmes kíváncsiság csiklandozott. A hol férfi van, ott nőnek is kell lenni! Mathuzsálem apónak dédunokaleányai is voltak. Lehetetlen, hogy egyet magával ne hozott volna közülök.

Egy prizma elé értem, melynek öt oldala fedve volt átlátszatlan jegeczkéreggel, hanem a hatodik egészen tiszta volt. Tökéletes üvegkoporsó. A tiszta lap erősen iridizált; szivárványt játszott, mint a nemes opál. Abban feküdt: — nem: — állt egy nő alak. Egy fiatal nő, egészen épen megtartva. Arcza sima, olajszin idomai a maláji rypusra megemlékeztetnek, tojásdad arcz, finom metszésű orr, csigahajlásu ajkak, domboru homlok. A katastrofa perczében, a mint az alakuló kristály testét körül ölelte, két kezét ijedten feje fölé kapta azok most is úgy voltak: imára kulcsolva. Ez alak egy új világteremtés óta imádkozik a feltámadásért. Hogy nem törte őt össze a kristály alakítás? óh a kristály nagyon kiméletes a magába zárt állati testhez; még a szitakötő finom szárnyacsckája is oly épen marad benne, mint élve, s a közé vegyült e p i d o t selyemszálaít még csak meg sem görbiti.

A nőt nem ruházta fel a természet önalkotta takaróval, mint a férfit; de azért nem volt az fedetlen, s s ez volt rajta a legcsodálatosabb. Aranyba játszó sötétveres haja volt, a hol tömöttebb, ott sötét realgár auri-pigment színű, s ez a haj köröskörül nötte az egész alakot. Mint mikor egy növény gyökerei körül nővik egy cserép edény oldalait. Az a dus hajzat vállaitól elkezdve egész a lábai hegyeig úgy beszötte fonta az egész alakot, hogy az aként tünt elő, mintha egy arannyal selyemmel vetekedő fényes szövettel volna feszesen behuzva az egész teste, kivéve az arczát s a két felemelt karját.

Ennek a hajnak tehát azóta mindig kellett nőni, a mióta ez alak a kristályprizmába bele szorult. Egy új világalakulás óta!

E szerint ennek az alaknak élni kell még most is!

Mondják ugyan, hogy a haj nő még a halál után is. A felnyitott koporsókban találnak tovább nőtt hajzatra. Nem tudom: nem láttam.

De itt, a kristály közepett egy halott hajának nem lehetett volna így tovább nőni.

A kristály mindenütt a bőrt éri. Egy halott bőre pedig merev és hideg. Ha a haj tovább akart nőni, annak a kristály és a test között csak úgy lehetett előre

hatolni, ha a bőr még ruganyos, puha, mint az élőé, s ha engedni tud a hajszál elnyomulásának. Hogy ez a hajzat így körülszöhetette ezt a testet, élni kellett nemcsak a hajnak, de az egész testnek.

Ezekben az ősemberekben még most is rejtett élet van!

S mi volna abban lehetetlen!

Nem találtak e már a köszénbe szorulva eleven hékát? pedig ez százezer éves földalkotás.

Miért maradt meg benne az élet?

Mert nem volt neki hová repülni. Nem volt semmi kigőzölgése.

Indiai fakirok közt mindig akad olyan csodatevő, a ki eltemeteti magát, álmra éheztetve, a föld alá s a kit aztán hetek múlva ásnak ki és úgy költik ujjonnan életre.

Miért ne történhetett volna ezekkel hasonló csoda?

Egy pillanat alatt zárta be őket a kristály-anyag.

Lélek, lehellet, a füst melege, villanyossága, az élet minden föltétele egy pillanat alatt be lett zárva: a test nem válhatott meg tőle.

Azóta a kristálykoporsón keresztül annak az anyagváltozásnak, melyet halálnak nevezünk, semmi eszköze nem férhetett hozzájuk. A vér nem aludhatott meg ereikben, nem is mozoghatott tovább; az idegek elzsibbadtak, az agy elkábult, minden életműszer megszűnt működését folytatni, a bőr porusai nem párologtak ki többé, de az élet nem tűnt el, csak elrejtőzött.

Ezt az életet még újra föllehetne költetni.

Forróság és borzadály váltogatta egymást egész testemen ennél a gondolatnál.

Hevült a szívem, ha arra gondoltam, hogy én egy puszta világrészben egyedül itt veszett ember, még hozhatnék ki a sziklából társakat, a kik hozzám hasonló teremtések, a kik iszonyu magányomban velem maradnának; hogy hallanék még egyszer asszonyi hangot, és néznék szemekbe, melyek megértének! S egészen elkábított az a káprázat, hogy ha felelevenithetném őket, ha beszélnének előttem emberi hangokon, s vagy én tanulnám el az ő nyelvüket, vagy ők az enyimet, minő titkokat tudnék meg tőlük azokból az időkbul, a miknek történetirői a kagylók és páfránok, s kronikájának lapjai a mész, agyag, homokkő palarétegek, mikbe maradványaik le vannak nyomtatva. Minden kincseinél a földkebelnek, mik addig élém tártultak nagyobb kincs volna egy élő ember, a ki elmondaná emberi hangokon a jelen világnak, mik történtek

azelőtt huszezer évvel? Milyen képe volt akkor a földnek? Mi volt rajta akkor az ember?

De titkos borzadály futotta át megint minden érzékemet, ha arra gondoltam: szabad e ez? Halandó emberre van-e bizva, beleavatkozni a feltámasztás nagy munkájába, mely a napok végének s az Úr parancsszavának és az ő szolgálattevő angyalainak van fentartva. Az itéletnap előtt, mielőtt az ég befogadná a földet ki hozni a sirból embereket, kik aeonok óta alusznak s azt mondani nekik: éljetez tovább!

S ha aztán ezek az emberek azt kérdezik tőlem, szóval és tekintettel: »hol van hát a világ? ha életre költöttél bennünket, add ide nekünk a mi világunkat. Hol van a mi virányunk, mely fölött az ég éjjel is világos volt, s nappal nem lehetett eltűnni a fényt és meleget. Hol vannak a mi diótermő erdőink, miknek héjából méz csorgott, belseikben édes liszt volt, gyökereikből tej folyott ki? hol a fák, a miknek leveleiről csepegett az üdítő ital? Hol vannak az óriás szörnyek, a mik utat törtek számunkra az őserdőkön s védtek bennünket a hiénaktól? Hol az óriás »Moa« madarak, a mik ellen hadjáratokat tolytattunk, kövekkel, hogy tojásaikat elvehessük? hol az örökzöldfü, melyben fészket raktunk, mint a Latámi madár, s a virágos hinárral benőtt tavak, amikben elrejtőztünk ellenségeink elől? Hol van az a világ, a melyben csak tavasz van és ős s a kettő mindig tart és mindig együtt?« . . . . S én aztán felvezetem őket a föld felszínére, s megmutatom nekik a szép világot: »ime itt van! Hő és jég és örök éj: az északfény a hajnal!«

A huszezer éves mennyasszony.

Töprengésemnek még egyéb gátja volt, mint a metaphysikai és psychiatriai nehézségek. Legelőször is maga az a koporsó, melybe ősembereim le voltak zárva.

Hogy nyitom föl e roppant kristályoszlopokat?

A kristályt nem hiába nevezik az örökkévaló könek.

A kristály hydrochemiai alkotás; vízvegyészet utján támadt; de azzá, a mi volt, soha sem lesz többé: még egyszer vízben felolvadt kocsonyává.

Szétörhetem, az igaz; egy erős ütés kell csak a pörlylyel a jegecz hegyére, oda, a hol a hatszögletű gula összefut, s darabjai szertesét fognak hasábonkint pattani. Hanem ez a kristály hegyére ejtett ütés a benne

levő embernek is olyan jól fog esni, mintha egyenesen az ő feje lágyára ütnék a pörölylyel; ha még él, ettől az ütéstől okvetlenül meg fog halni.

Egy más módszer is van a kristályt szétrepeszteni.

Ha azt a lapját, a mely érdes kovarcz réteggel van bevonva, egy másik kristálylappal dörzsölni kezdik, az egész kristály prizma villanyossá lesz, elkezd világítani, átmelegsik. S ha ekkor jéghideg vízzel hirtelen leöntik, pengve, zengve, mintha cziterán játszanék szellemkéz, összevisza repedezik, s akkor aztán gyöngye kalapács kopogtatással is szétbontható.

De hát hol ehez legelőször is a — hideg víz?

Ez a kérdés akasztott meg legjobban.

Ha még olyan könnyű volna is embereimet föllel-veníteni; oktalanság volna azt megtennem; nem adhat-nék nekik mit enni és inni.

Italom magamnak is fogytán jár; ételem pedig paprikás medvehús. Ezek itt ha fölébrednének, ugy kel-lene velük bánni, mint a ma született emberekkel. — Azokat még szoptatni kell.

Tehát csak aluagyatok még tovább.

Nektek mindegy, akármennyi idő van a tegnap és a holnap között. Egyetlen egy éjszaka az csupán: ha hosszu is.

Nekem keresnem kell az utat innen tovább.

Most már egészen bizonyos vagyok felőle, hogy e barlangból kijárásnak kell lenni a szabadba; még ped ig ezen az oldalon, a hol a kristály-mauzoleum áll. Mert a kristály képződés abban a perczen ment végbe, a mint a két ember a hig kovasavba belépett; tehát a tul-só oldalról nem jöhettek.

Ha üreg volt a hátuk mögött, azt a szerteszt fecs-csenő kristály tömeg, valamint a magas boltozatot ma-gát is, egyszerre betakarta; de erre az eltakart üregre könnyű lesz a hang után rátalálni.

Nem messze a női alaktól valami félgömb alaku tömeg vonta magára figyelmemet.

Közelebről tekintve, ráismertem, hogy az egy dinornis tojás héja.

Ez őriása a madaraknak még a mult században élt, s Uj Seeland szigetén a maórik egyetlen tápszerét képezte. Azok ki is irtották egészen s mikor az elfogyott, egymást kezdték enni. Az ősemberek csak tojásait lop-hatták el. A hatalmas madár szokott harczolni, s csatá-kat vívott az emberekkel, mikor már azok fegyverrel is tudtak bánni, s a hős maorit, ki megmért küzdeni a mo-ával, utódai hősköltevényekben örökölték meg.

Tehát egy ilyen, domboru felével felfordult dinor-nis tojás-héj volt az a valószínűleg edényül szolgáló esz-

köz az ősbembereknél, melyben élelmi szereik lehettek. Nem vehettem föl, hogy megnézzem, mi van benne? mert apróbb nagyobb kristályok tömege egész kéreggel vonta azt be s odaragasztotta a talajhoz. V isszajövök még érte.

Hanem azután tovább kémlelve, egy más utmu-tató jel tünt szemembe.

A kristály mauzoleumtól az orgona alaku sip-so-rozatig egy lejtős karzat vezetett föl.

E lejtő lapja, mint minden e barlangban, szaka-datlan jegecz-csoportokkal volt beterítve, a mik tiszta fehérek voltak, mint a gyémánt. Hanem helyenkint még is látszott egy csoport rozsdasárga jegecz-képződés a a talajon, s a foltok szabályosan következtek egymás után, balrul és jobbrul váltogatva.

Ezek egy ember nyomai, — a ki egy más üreg-ből ide tévedve vastartaimu sarat hozott a lábain. E vas vegyület látszik meg a kristály képződésen, vagy azon keresztül, mint a kovarcztl elütő szín.

Hogy miért csak egy ember lábnyomai? annak az lehet a magyarázata, hogy a dédapa ölében hozta idáig fáradt dédunokáját. Tehát bizonyosan kedvence volt az. Talán az utolsó az egész ivadékbul, a kit megmentett, mikor a többi elveszett? Talán az volt a legkedvesebb?

Metül tovább néztem ezt a szép alakot, annál job-ban fájt érte a lelkem.

Ha én te neked életet adhatnék!

Ha magam is élve maradok, még visszajövök ér-ted, s akkor megküzdöm miattad a halál hatalmával.

S ott eljegyeztem magamnak e huszezer éves leányt menyasszonyomul, smeg fogadtam neki, hogy senkit mást kivüle nem szeretek, se a föld felett, se a föld alatt.

Nem tudom, képzeltem e, vagy valóban ugy volt? nekem ugy tetszett, mintha mosolygott volna rá.

Szegény jó Babi, mikor azt látta, hogy így epeke-dem a szép alvó halott alak után, megszánt, és odajött a kristály koporsót nyalni. Azt gondolta, az is jégből van s el lehet olvasztani.

Igazán meg voltam igézve, babonázva ez alak által.

Oltár előtt történt, templomban történt, hogy őt eljegyeztem magamnak.

A sok hihetetlen dolog között, a mi rajtam mege-sett, azt az egyet tartanám a leghihetlenebbnek, ha más mondaná el nekem, hogy én szerelmes legyek a dédanyám öreganyjának a nagynénjébe. Uti figura docet.

Ime itt egy szép menyasszony, a ki egyidejű a hegykristálylyal és a dinornissal.

Ugyan hogy jut eszembe tréfálni ebben az állapotban!

De hát tréfálok talán?

Nem én.

Ha visszajövök, elveszem a mátkámat. Hanem elébb, mint becsületes solid völegényhez illik, lássunk azután, hogy legyen miből eltartanom ha egyszer élni fog? Mert föld felett és föld alatt ez az első kötelessége a házasulandó embernek.

Tehát vigyük odájb a butyrot, Babi.

Adieu! bájos ös kisaszszony!

(Nem hittem, hogy király-leány ne lett volna! Még egyszer vissza megyek, hogy megnézzem. — Mi-lyen lehet ez a szem felnyitva?

(Eplyt. köv.)

HOLLÓ HIREK.

— Az emberevésről közöl czikkeket a hivatalos »Budapesti Közlöny«. Az államhivatalnokok felette meg vannak rémulve, hogy hátha ezek a czikkek a nevezett lapnak az első lapjára kerülnek.

— A nagyvárad i rgalmasok zárdájába e napokban bezabadult egy irgalmatlan farkas. Halljuk, hogy a kormány hodályát is kerülgeti egy.

± Kornberger Mihály, budapesti hóhér 300 frtot dözsölt el Szolnokon, s mikor a kormány nem akarta kifizetni a kontóját, hát — sztrajkolt. Ki kellett fizetni. — Bizony roppant drága minálunk az igazságszolgálatás.

+ Csemegi a fentebbi utólagos eseten előlegesen okulva a guillotine tanulmányozására egy miniszteri hivatalnokot küldött Párisba. A kontó még ismeretlen.

— »Értsük meg egymást!« Ez az ohajtása egy új röpiratnak. Világos, hogy absolutismusra törekszik, különben nem fejezne ki oly badar ohajtást.

AMA BIZONYOS CSIZMADIA

ÉS FELESÉGE KÉRDÉSEI ÉS FELETEI.

— (IGAZ-E AZ, hogy Alfonz spanyol király egy csatában úgy megszorult; hogy madráczokban akarták a veszély helyérő' ello p ni?) Igaz. (De hogy ő nagy lélek — jelenléttel elvágtatott?) A már nem egészen igaz. (No már megint!) Az csak olyan csürés-csavarás a valóságon s a mi a ló érdeme, azt a királyra akarják fogni. (No, no!) Hiszen tudod, hogy kivált az ilyen gyerkőcz-királyokért mindig mások gondolkoznak No hát most az egyszer az egész királyi környezetben a lónak volt több esze, legjobb gondolata s egy zseni strájk-
kal megmentette urát, elvágtatott vele, — ez tehát tisztán a ló érdeme. (Ejha! ez osztán ló magáért.) Ló, biz' az a királyáért is; bizonyos hogy metaliát fasszol-

— — (TUDJA kend mi az ujság?) No mi! (Hát Lázár Mihály náromszéki főispánná lett.) Ne izélj már! No akkor csodálkozom, hogy nem Rózsa Sándor lett a miniszterelnök.

— — (HOGY a pápa megint neki durálta magát, s egy rettentő bullát bocsátott volna ki a porosz kath. papság pártfogolására.) Biz' a meglehet; nem tud szegény vén ember mit csinálni, hát azzal mulatja magát. Majd ha már én sem fogom birni a kaptát meg a diki-cset, hát mulatságbul én is bullákat fogok kibocsátani. (Megadta kend neki; a kend bullájára ugyan nem fog adni senki semmit!) Annyit mindig, mint a pápára.

A HIDEGRŐL.

MÉRGELŐDIK a kritikus, hogy

Nem zeng a költő vasutat,

Börzét, siklót, rakparti sétányt,

Vagy épen artézi kutat:

De ily modern tárgyak helyett csak

Fájdalmiról panaszkodik —

Pedig ilyen sovány ételtől

Mostanság álla felkopik.

Jól van! Nehogy a péterkéjét

Még letegye a műitész:

Zengek, — zongok a nagy hidegről,

Mely, úgy hiszem, elég merész;

S habár nem új de ritka tárgy, mert

Róla még költő nem dalolt,

S aztán böjt van: zöldobbett ennél

Már nem csak egy páter papolt.

Ez ülteté a trónra tudjuk,

Világverő Mátyás királyt;

Sark-expeditionnak oly nagy

Renomé szintén ez csinált;

Ez üzte be meleg szobába

A költőt, hogy dalolja ott,

Kesergő dalát — s a műitész

Irjon sok zöld bírálatot.

S ha ennyi szép sem von elég, hát

Azt hiszem, az csak valami:

Hogy halnivágyó a Dunába

Nem kísérel beugrani!

S minthogy fügni szabadban szintén

Hidegben nem ajánlatos:

Mégbékül a sorssal — no ugy-e

Hogy a hideg bámulatos?!

Csingham-Buh

COMBINÁLT PÁRBAJ.

K-S M-N: No ha ezek egyszerre süttették volna el a pisztolyaikat, kikből került volna ki az új miniszterelnök?

Hát már most én ezt a gordiusi csomót hogy vágjam úgy ketté, hogy senkinek ne fájduljon bele a feje?

TALLÉROSSY ZEBULON LEVELE MINDENVÁRÓ ÁDÁMHOZ.

Tekintedezs barátom uram!

Hogy komolyan aprehendalom, nem szükséges külön documentalni. Latni való, hogy czudar intrika jaczik dologban.

Nem izz tartom irdemezsnek beszilnyi rula. Azir inkab csag irom, milto elkeseredisel.

Öröm megdagasztota kebelemet, mikor olvastam zajsagba:

»Bitto kapta audiencziat. Kirte magát kihagyatni combinatiobul.«

No most gyüvöm in, — gondoltam jogosan, in vagyok jobboldalon legirdemeseb ember Bitto utan.

Hat kipzelje meglepetist, mikor latom, hogy udvari kurirt sehol sem latom, aki engemet ö felsige szinezetye elibe vezese.

Haragutam — jogosan. De ujra felcsilamlota reminysig sugarutya, mikor masnap olvasom zajsagba:

»Szlavy kapta audiencziat. Kirte magát kihagyatni combinacziobul.«

No most mar csag rajtam a sor, mondok — jogosan.

Zördögöt! Senki se nem konyitota rejam. Hagytak alamfirfiui irdemeimet irintetlenül.

De megvigasztalta engemet harmadik kilatas. Olvasom »Közirdekembe:«

»Wenckheim kapta audiencziat. Kirte magát kihagyatni combinacziobul.«

Ahá, most mar gyüvöm. Fel is huztam udvari balrul ismeretes bekeset. Anyjuk bevarta ujat megin. Aba fogom dugnyi miniszteri portfolyöket.

Megint csak semi. Milljom teringete! Hat ez mar mi? Öszeesküvis van elenem? Olyan skandalumot megcsinyalom »Üstökös«-be, hogy a menyiklik van, meg züm, meg frondör, meg vakandok, anyifeli megmenekül, a hany van. —

No ne zugology magadat Zebi! ime megingt vigasztalas elödbe csilogja »Közirdek«-bül. Ot al vilagosan:

»Ghyczy kapta audiencziat. Kirte magát kihagyatni kombinacziobul.«

Most mar felhuztam sarkantyus sarga csizmat izz, akin aranybul van bojt. Szoritota

tyukszememet, igaz; de mit el nem viseli ember — hazair?

Denique, megint hijaba. Megkelete gyözdöni nekem, hogy ebe zorszagba irdemes embernek lenyi nem irdemezs.

Hazafias banatal lecsügesztetem fejemet. Mar most ki fogja megmentenyi hazat?

Talan Fiska? Scandalum! No csag az kelene! Inkab muszka,

Eczer aztan megin olvasom ujsagba:

Csengery vonakogya tarczat elvalalni. Pro primo: mert azt mondanak neki: »no Toni, most lasuk a medvit.« Azt pedig mutogatnyi sok oknal fogva nem tanacsosz. Pro secundo: mert haza iranti szent kötelesig köti ötet földhitelintizethez. Pro tertio: mert mit mondana ahöz zakademia? Pro quarto: mert akkor magaval kelene vinyi Gyulait, ki fejezne be Ror: hanyit?«

No lam, kilatasaim növekednek. Aztan azt izz olvasom:

»Szil Kalman nem kivanya tarczat valalnyi. Mérazir, hogy tökiletesen osztya Ghyczy Kalman vilemynyit, aki hajlot koranal fogva vonakodik tarczat foglalnyi. Aztan meg egy kabinetbe sog izz anyi Kalman: Tisza Kalman, Ghyczy Kalman, Szil Kalman, meg Senyei Pal. Ö majd csag együt valalja tarczat Deak Ferivel. Aztan most mig nem szükséges imponalnyi Lucamnak, De Pretisnek, Rotschildnek, Wodianernek. Majd ha kei — akkor talan kilatasba helyez igiretet.«

Tyhü! Örömrre fel Zebulon, derült eged borul — inekeltem Hunyady Laczibul.

Hat mig mikor olvastam:

»Lonyay ugyan nem kirte magát kihagyatni combinatiobul, de nemkapta audiencziat.«

Most mar zicher. In leszem miniszterelnök. Ide azal a fringival. Ültem kocsiba, hajtatam Budara, hogy szembe talalkozam tekintedezs barátom uramal, udvari kuriral. Nem akaram ö felsigit sokaig varakoztatnyi. Tudom, eped latasomirt.

Hat mar Albrecht uton jartam, mikor gyün velem szembe — Trefort. Nagyon lelogta neki feje.

Megalitom kocsi! Hangom ugyan pava, de jó kedvembe keztem szomorú barátomnak elejibe inekelni, ismeretes notát:

»Hónan gyűsz te oly levertem, bus pajtás?»

Felelte nekem: :

»Most gyűvöm ádiencziarul. Ő felsége tudomra kívánta adni, hogy olyan barbar nemzet, mint ez a magyar nem irdemli ilyen minisztereinyögöt, — mint in vagyok, azir hat — megbizta kabinetalakítását — —»

— Ne busuld magadat, vigyasztaltam hirtelen — biztositom tizedet, hogy nem haborgatom tizedet kinyelmes cultus-miniszteri szikeden. Alkalmasab kollegat bizony nem izz talalnam.

»»Hat te mit beszilsz összevissza? kérdezte engemet csudalkozva excellencziás barátom. Olyan szemeket vetete rám, mint vasvila.

— No no no! csak ne heveskegyil. Lesz rád gondom. A győ. — Megveregettem neki valat.

»»Hat te hova misz? — kirdezte engemet.

— In? hat nem tudod? Megyem ő felségihez, andencziara. Atvenyi tüle megbizatást kabinet alakításra.

»» Hat hivata tizedet?

Meghökentem. Persze, az igaz, erül a kiz csekilysigrül egiszen megfelejtkeztem magamat. De csaghamar összeszetem batorsagomat.

— Még nem hivata; de minden pilanatba varom kurirt. Kapuza fogom ötet varakoznyi. Sajnalkozva rám tekintete.

»»Mar kiső. Csag te fordulj magadat vissza. Ő felsige már megbizta kabinet alakítással — Weinckheim Bélat.

Sapat letem, mint halál. Elkezte fejem szidülnyi. Homályos let szemem előtt világ. Elajultam.

Mikor magamhoz gyütem, nagyon igete nyakam csigaja. Kiszita vizikator.

— Haladatlan világ! sohajtotam hangosan, mikor vizzagondoltam eseményekre. Hany-szor megmentetem a hazat. Most izz megmentetem volna. Hja, hiába! filnek tülem, azir nem akarjak rám reflectalni.

Eczer látom, hogy kezemet megfogja Ghyczy. Szano szemeket veti rám.

— Faj a nyakad, Zebikém? no lasd, hat ha még kormány igaja törte volna fel.

Nagyot sohajtotam. Megnyugotam sorsba.

De azir szentül megvagyom gyözödve, hogy rám szorulyatok még, mikor nem leszem. Jó lene akkor zöreg a haznal.

Maradom combinatiobul kimarat
alazatos szolgaja
T. Z.

Megzavarodott.

Győri Mike vén bajuszos, szakálas diák volt Kecskeméten de a tudománynak nem volt igen nagy kedvelője. Többek közt felszólítja egykor tanárja:

— Domine Győri! mondja föl a mára kihagyott studiumot.

Győri Mike phlegmatica föláll, s bajuszát megpödrövéen így szól:

— Kérem, megzavarodtam.

Az első parancs.

Janár. Melyik az Isten első parancsa?

Fiu. Az Isten első parancsa: »Ne egyél!»

Tan. Mi jut eszédbbe ostoba, ilyen bolondot mondani?

Fiu. Hát szen kérem alásan a tanár ur magamagarázta tegnap, hogy az első parancsolat, melyet isteni Ádámnak adott, az volt, hogy az almából ne egyék.

KRÓNIKÁS ADOMA.

MAYER Bernát diplomáciai leleplezései az osztrák burokracia titkaira érdekes világot vetettek az utóbbi napokban. Lett is rá zsbongás, mint mikor egy denevér barlangba elektrikus lámpával világítanak bele.

Hadd álljon itt egy jellemző adalék, melyről egy előkelő emigranstól értesültünk, ki éppen akkor, midőn e dolog történt, Londonban tartózkodott.

Altalánoson ismert tény volt, hogy a külhatalmak diplomáciai képviselői egy nappal mindig később kapják a nekik címzett levelet a postáról, mint a hogy azok megérkeznek, holott a magánosoknak szólók azonnal kézbesítetnek.

Hill, az akkori főpostaigazgató utána járt

a dolognak, feikutatta az irattárat, megtudandó, hogy min alapul ez a különös szokás?

Nagy fáradsággal azután csakugyan sikerült felfedeznie egy titkos kabineti rendeletet, mely meghagyja, hogy a külföldi követségeknek szóló levelek a postán egy napig visszatartassanak. Magyarázatát e rendelet abban lelte, hogy az illetén levelekre akkoriban a »Cabinet noire«-nak volt szüksége, mely azokat elvitette, felbontotta, elolvasta, jegyzékbe vette s újra leragasztván, visszavitette a postára kézbesítés végett.

Időközben, mint tudjuk, a cabinet-noire-ok egész Európában lenyésztek, feloszlattattak, a hivatalos funcióikhoz szükséges készletek és eszközök megsemmisítettek. Egy szóval, a cabinet-noire-oknak csak a hire maradt.

Azaz bocsánat! Megmaradt ama rendelet is. Arról mindenki megfeledkezett. A követési levelek visszatartását elrendelő határozat pontosan végrehajtatott annak utána is, bár célja nem volt többé.

A buzgó postaigazgató nagyon megrestelte ezt a dolgot, s elhatározá, hogy az elavult rendeletet megsemmisíteti. Hanem előbb értesíti e szándokáról a külképviseletet.

A francia nagykövet francia udvarias-sággal fogadta s meghallgatván a dolog állását, jóízűen kaczagott felette, aztán megköszönte a postaigazgató figyelmét, kérte, hogy hát csak sziveskedjék a neki szóló leveleket ezentul azonnal kézbesíteni, — s'il vous plait.

Az orosz nagy követségnél már nem részesült ily előzékeny fogadtatásban. Itt azt mondták neki:

— Bánjuk is mi, akár mit csinálnak önök a postán. Tartsák vissza a leveleinket egy napig, két napig, egy esztendeig, vagy akár tegyék el örök emlékül. Mi a mi nevezetesebb ukazainkat czári futár útján kapjuk, az önök postájához semmi közünk.

Igy is jól van, gondolá magában az igazgató s ment az osztrák nagy követhoz.

Itt nem eresztették be beljebb az előszobánál. Utját állta a titkár s azt mondta, hogy ő excellentiája nincs idehaza.

— Dehogynincs, hiszen az ablakon láttam. A titkár zavarba jött.

— No az igaz, hanem hát biztosíthatom, hogy ő excellentiája aligha lesz abban a helyzetben, hogy önt fogadhasssa.

— Fontos állami ügyben kell értekezniem vele — sürgeté az igazgató.

— Akkor hát bejelentem, mondá a titkár vállat vonitva, de nem hiszem, hogy eredménye legyen.

A titkár benn maradt ő excellentiájánál egy félóraig. Az alatt a postaigazgató ráért gondolkozni erről a dologról.

Végre kijött a titkár.

— Mondtam ugy-e? ő excellentiája nem fogadhatja önt. Megbizott, hogy a mi közlendője van, közölje ön velem.

Hill akarva nem akarva, kénytelen volt beletalálni magát a helyzetbe s elmondani a titkárnak az egész dolgot.

Ez fontos ránczokba szedte az arcát a hallottakra. Aztán elkezdett fel s alá járkálni. Végre megállt.

— Hm, ez nagyon fontos dolog. Ebben én nem adhatok választ. Közölni fogom ő excellentiájával. Legyen addig türelemmel.

Az igazgató türelemmel volt, megint egy félóraig, míg a titkár a belső termekből visszerült nagy mogorván.

Arcza komor volt és gondolkozó. Vonatva kezdett beszélni:

— Ő excellentiája is ugy méltóztatik találni, hogy ez fölötte fontos állami kérdés. Nem is érzi magát hivatottnak ez ügyben önhatmulag intézkedni. Jelentést fog róla tenni a cabinetnek Bécsbe s instructiókat kér, melyek további miheztartását szabályozzák. Addig azonban kereken és határozottan tiltakozik, hogy az eddig fennálló szabályoktól bármi legcsekélyebb eltérés történjék.

Classica philologia.

Ifju titánok bíralták dr. Barna Zsigmond „Horaczius-fordítását“.

— Ki az a Barna Zsigmond? — kérdé egy.

— Hát fogorvos,

Fogorvos? lehetetlen! Hát tud az — görögü!

AZ „ÜSTÖKÖS“ EREDETI OKMANYTÁRA.

Hová vitt benünket a germanisatio a Bachkorszak napjaiban? Erre szolgál a »Losonczy lapok:« Luka Mátyás nevű brátkai születésű katona az ezredtől meg szökvén, az ezred parancsnokság kérdést tett a községi előjáróságnál s persze német nyelven, — a mi ugyan maig is alig változott, — hogy van-e vagyona Luka Mátyásnak, melyből az ugynevezett Taglia, ruházási és nyomozási díjak, behajthatók lennének? A községi előjáróságnak szintén németül kellett válaszolni, s miután a kántor tudott legékesebben németül, holott ez is taligának értelmezé a Tagliat, a kántor írta a következő bizonyítványt válaszul, melyet ezennel szóról szóra közlünk. Hangzik pedig az következőleg:

Virklige Bestettigunk átesztátum. Mir untersziszbene rikter szamt der táncsen geben czu viszen den her Regiment dasz der fon hir gebirtigesz szoldát man Mátyás Luka nit hat nur vasz er fon her Regiment krik, szain foter hat detto nit vi ein kleine malai czu eszen, szain foter iszt ein bráver man er raükt kein kapadohány nur trafik, er krigt. wein brantwein fon juden Moisle one geld, dasz iszt vár sain fater kan den Luka kein taliga tzalen, mir laszen ten her Regiment szagen, dasz von der Luka furt gangen szo ti zsandár fangen, ter her Regiment szol im 30 fajni mogyoro prigel keben szolke vi unzere notárius hat, und wen er auk taliga de szertirt, szo laszen her Regiment nok 20 fajni prigel keben warum szain foter tzolt nit veil er hat im nit szagt ke tu furt mit taliga. Szigl. Bratka Juny 12-ee 1857 Esztendöben In Ort Bratka kan ik allesz beszer daits tarum habík srajben. Malakias Monyo templom énekes s fijuk und jányok profesor. Moisza Onutz lange rikter erlike mann. Sisa Pével esküt und alle szontag kurator in der kirke.

N. V.

Hasonlat.

Az egyház fele tartott a b . . . i pap s tanító, mind kerten jó szállagénynek. Utánok allag két atyafi s következő kritikát mond rájuk:

Ejnye saogor! de széip egy pár ember! ágy össze illenek, akar az én két dereik ökröm, csakhogy a kezes zabosabb.

SZERELMI LYRA.

II-űség.

AMIKOR még kis lány voltál,
— Akkora mint egy báb-alak,
Emlékszel-e: szerkerkeden
Mennyi sokat huzgáltalak.

S hogy megnőttél, — természetes:
Magszerettük egymást forrón,
S megcserélvén a szerepet:
Te huzgálsz most engem — orron.

Csalfa vagy, az! — det hát ezen
Bosszankodjam bolond ésszel?
Hiszen te csak elvű valál:
Lővát tettél mind a kétszer.

Handa Bandi,

Czigány onosmasticon.

A »Nyelvör« emlékkönyvébe.

Keresztelni vitték az új czigány csemetét. De biz a neve felett nagy debachálás támadt, sehogysem tudtak megegyezni a vonós hazafiak. Denique abban állapodtak meg, hogy az lesz a neve a mi a kalendáriumban az napra esik.

Megtörtént: Habakuk lett a purdé.

Ez az ékes név azonban sehogy sem fért fejébe a dádeknak, átnemzetisítették azt; és mi lett a neve?
Hukikuki.

SZERKESZTŐI SUBROSA.

— Csingész Khán: Ugyan hogy mondhatja, hogy ezek »ujak.« Egyet kivéve, régiebbek a Szent-Gellérthegynél. — Egy fül és szemtanunak. Mokány Berczi vehetné annak hasznát. — Dongó. Se' meczbánya. Haszontalanságok.

— »Schmerlingvilági dal,« »Bachvilági dal«
— Hálisstenek, idejüket multák. — Lulu. Nagyon ócska dolgok.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

JÓKAI MÓR.

Státió utca 80-ik szám alatt.

Pest. 1875.

NYOM. AZ., ATHENAEUM " NYOMD.

(Athenaeum-épület.)

Hird. tések felvételnek:
LÁNG LIPÓT ÉS TARS.
1-ső nemzetközi hirdetmé-
nyi iroda Mária-Valeria
cza Thonett-udvar.

Rajzolja

JANKÓ.

Metszi

POLLAK.

PÉNZ KÖLCSÖNÖK

Budapesti bérházakra, és vidéki földbir-
tokokra ugy szintén városok és
helységeknek

bármily magas összegekben

6000 frttól kezdve egész egy millióig; 32
és félévi törlesztésre **6% kamat** és **1%**
törlesztés mellett. Ezzel a **7% évenkénti**
fizetésekkel 32 és félév alatt lesz az egész
kölesön kamataival együtt törlesztve.

Bővebb felvilágosítást ad bérmentve

Láng Lipót és társ.

Budapest, Thonet-udvar.

UJ BÉCSI-UTCZA.

Van szerencsém a t. cz. közönséggel tisztel-
lettel tudatni, hogy 1875 február 13-án

Hotel Budapest

című szállodámat megnyitom. Pest legszebb és leg-
dízesebb részében fekvő szálloda korszerűleg felszerelve
és kényelemmel berendezve, az 1. emeleten is ét-
termet nyitottam, hol mérsékelt árak mellett jó éte-
lek és mindennemű valódi, hamisítatlan italok főgnak
kiszolgáltatni.

Hosszu évek során át szerzett tapasztalatom ál-
tal, melyet e szakmában gyűjtöttem, iparkodni fogok
a t. cz. közönség igényeinek minden irányban megfe-
lelni. Számos látogatásért esd

mély tisztelettel

Zsoldos Imre,
szállodatulajdonos

UJ BÉCSI-UTCZA.

Az Absolutizmus

alatt szerzetesek s apácák tévedéseinek érintése miatt
confiscálva volt

„Nemi élet titkai és veszélyei“

című mű, mely ifjúkori véteksek, tehetetlenek stb. gyó-
gyítására legjobb utasítást ad, s a bujakór elleni biztos óv-
szer mellett mindkét nemű ivarszervek ábrait s körtörté-
neteket tartalmaz — legújabb kiadásban szerezhető 1 fton
következő cím alatt **Dr. EiberU.**Pesten József-utca 66

Levél útján is gyógyíttatik.

Legközelebb jelent meg és minden könyvkereskedésben kapható a ma-
ga nemében egyetlen könyv:

„ÖNSEGÉLY.“

című, a nemzörések minden betegségei számára lúfi és megbízható
tanácsadó, **Dr. Ernst L.** hasonszenvi orvostól.

Ezen könyv oklást és segítséget nyújt a indásoknak, kik ifjabb
korukban titkos bünt vagy mértékelen kiesapongást úztek és ennek
következtében beteges gyöngességekben vagy szédült idegzetben szent-
vednek. időelőtti tehetetlenségnek rajjai már vagy annak közel
beállításából fenyegettetnek.

Azon is, kik időkölt bujakórban borbajokban, bujakoros köz-
vényben húgyesöklükülésben szenvednek, vagy kiknek tes e tulságos
higanyadagok által gyöngítettett, teljes kigyógyulási találandnak.

Ezen híres könyv, mely nagyobb világosság kedvéért bonczani
ábrákkal van ellátva, tölem 1 ftn beküldés mellett, pos a úján is
megszerezhető.

Dr. ERNST L. hasonszenvi orvos.
Pestén, kétsas-utca 24. sz. II. emelet.

A legbiztosabb és legkellemesebb szer váltóláz
ellen

különösen gyermekeknel, kik a keserü Chinint
máskép bevenni nem képesek, a

CHININ CSOKOLÁDÉ és a Chinin-czukor

Rozsnyay M. gyógyszerészről Aradon (azelőtt
Zombán Tolnamegyében) melyeket a magyar
orvosok és természet-vizsgálók és a

nagygyülés Fiumében
pályadíjjal koszoruzott.

Kapható vagy megrendelhető a birodalom min-
den jóhírű gyógyszerárában.

A hamisításoktól óvakodni kell!

Mindenki csak a Rozsnyay M.-féle pályakoszoruzott ké-
zitményt kérje és fogadja el.